

Стефан Грабињски
МИСТИЧНИ ПРИКАЗНИ

Ова издание е финансиски поддржано од
Институтот за литература во Краков -
преведувачка програма © POLAND

БИБЛИОТЕКА – *АРС МАГНА*

За Издавачот
Филип Димевски

Уредник
Наталиа Лукомска

Наслов на оригиналот
Stefan Grabiński, WYBÓR NOWEL

Превод од полски јазик
Лидија Танушевска

Јазична редакција
Филип Димевски

Компјутерска обработка
БЕГЕМОТ

Ликовно уредување
Бојан Димитријевиќ

© Сите права на изданието ги има – БЕГЕМОТ ДООЕЛ
Забрането е копирање, умножување и објавување на делови
или на целото издание во печатени или електронски медиуми
без писмено одобрение од издавачот.

Стефан Грабињски

МИСТИЧНИ ПРИКАЗНИ

Поговор
Станислав Лем

СОДРЖИНА

(Од збирката *Книга на огнот*, 1922)

Црвената Магда	7
Палежно	23

(Од збирката *Неверојатни приказни*, 1922)

Љубовницата на Шамота	46
Во домот на Сара	64

(Од збирката *Људиот мисионер*, 1920)

Сфера	91
Поговор на Станислав Лем	105

ЦРВЕНАТА МАГДА

Во стражарската кула на противпожарната служба владееше тишината на полноќта. Светлината на фенерот за аларм, закачен високо на кука под таванот, фрлаше замаглена лепеза од зраци врз квадратното одајче, со два миндера крај сидот и шкаф за акти и резервни шлемови. Крај прозорецот на маса седеа двајца стражари и играа партија дама, испуштајќи одвреме-навреме облаци жолт чад од долгите, вишнови лулиња. Се гледаше дека не играа на пари, туку за да тепаат време, оти потезите на рацете им беа тромави, како да ги мрзи, а од лицата измачени од бдење провејуваше здодевност и поспаност. Понекогаш некој ќе зевнеше ширум и ќе ги исправеше плеќите згрбавени од напор, понекогаш ќе промрмореше нешто со половина уста. Па, повторно ќе настанеше тишина обвиткана од чадот на лулињата.

На миндерите лежеа двајца дежурни: едниот крај левиот сид слатко си хркаше, додека неговиот партнер од спротивната страна молкум пушеше цигара со погледот неподвижно припиен во гредите. Во еден момент

го одвои погледот од таванот, го изгаси догорчето и го фрли во кошот на собата. Еден од тие што играа дама се сврте:

„Не спиете, господине наредник?“

„Некако не ми оди. Играјте си вие. Претпочитам да размислувам.“

Повторно се оптегна на креветот, ги скрсти рацете под главата и замислено се загледа во големата икона на св. Флоријан што висеше на ѕидот. Се гледаше дека мислите не му се весели, бидејќи лицето му се наоблачуваше сè повеќе и постојано болно ги муртеше долгите црни лакови на веѓите.

Па, и имаше за што да се секира наредникот Пјотр Шпонар. Пред три недели на служба во градот се врати неговата единица, Магда, а заедно со неа и истите грижи и стравови, поради кои пред две години беше принудена на отстранување во далечен крај, каде што за неа уште никој ништо немаше чуено.

Бидејќи ќерката на наредникот беше чудно суштество. Висока, витка и бледа, привлекуваше внимание со големите црни очи, вечно загледани во пространството, како и со движењата на рацете кои никогаш не умееше да ги контролира. Тие раце, исто толку бледи како и лицето, постојано ги тресеше некој нервозен трепет или грч, предизвикувајќи немирно, грчевито движење на прстите – долги, тенки, вечно студени. Имаше бујна, црна коса, која во блескави калешии змии ѝ се извлекуваше од под свилената, огненопортокалова шамија, единствениот украс што можеше да си го дозволи кутрата девојка.

Мајка ѝ, Марта, наводно многу убава Циганка, рано ја напушти, оставајќи ѝ во наследство некаква болна природа и носталгија кон големите, безгранични степи. Татко ѝ ја сакаше Магда и имаше нежни и срдечни чувства кон неа, но некако со сенка страв

од сопственото дете. Пјотр Шпонар се плашеше од својата ќерка. Се плашеше од нејзиното лице, бело како мермер, од нејзината тенка, упорно стисната уста, од нејзините долги и чести замислувања. Но имаше и други, подлабоки причини за татковиот страв.

На неговата жена, кога уште водеше живот сред своите номади, една стара Циганка ѝ претскажала дека ќе ја заведе бел човек, седалец, и дека со него ќе зачне девојче, ќерка на пламенот, со која таткото ќе се бори цел живот.

За чудо, се чинеше дека претскажувањето се исполнува. Марта ја доживеа само првата негова половина, оставајќи го детето засекогаш уште на пет години. Пјотр со страв го очекуваше остварувањето на вториот дел, на почетокот нејасен за него. Сè додека не дојде време таинствените зборови да почнат да го добиваат вистинското значење. Магда Шпонар тогаш имаше петнаесет години и работеше во градската фабрика за цигари кога избувна првиот пожар: којзнае како се запалија сандаците со ризли и оганот се рашири на целиот погон само за неколку минути. Штетата беше огромна; цело едно богатство. Подметнувачот никогаш не беше пронајден. Но, затоа пак, откако се изгаси пожарот, во една мала средишна сала, која за чудо останала недопрена од морето пламен, беше пронајдена една работничка, Магда Шпонар, како спрострена на подот длабоко спие. Девојката најверојатно во таа состојба го преживеала целиот пожар и дури по двочасовно будење ги отвори клепките, отежнати од сонот. Како успеала да издржи цел час без да се задуши, во затворената соба, отсекаде опкружена со брановите на огнот и како воопшто оваа соба се спасила од пожарот, сместена во самиот центар на запалената зграда – остана засекогаш неразрешена загатка.

По овој случај Магда неколкупати ги менуваше работодавците, служејќи главно како собарка кај богати семејства, како гардероберка во кафаните или како продавачка. И секогаш, по некоја чудна случајност, набргу откако ќе влезеше на работа избувнуваа пожари во домовите и институциите во кои тогаш беше вработена. Причината за овие стихијни несреќи секојпат остануваше неразјаснета; луѓето веќе стојеа пред свршен чин.

На почетокот никој не ни сонуваше да бара некаква врска меѓу пожарите во градот и Магдалена Шпонарова, чие однесување, коректно и без забелешки, не го одвлекуваше вниманието на никого врз себе. На крајот, сепак, меѓу градскиот пролетаријат почнаа да кружат некои чудни гласини во врска со честите случаи на пожар во последно време. Бидејќи дојде дотаму што често во градот гореше два или трипати неделно и тоа – чудна работа – постојано на истото место; огнот како да си бендисал извесни населби – уште полошо – извесни домови, семејства, опседнувајќи ги на особено нападен начин. Конечно, од нигде никаде, по окрутниот пожар на Левандувка, кој речиси целосно ја изгоре неодамна подигнатата куќа на еден градски чиновник, одеднаш се пронесе глас дека подметнувачката на толкуте несреќи не е никој друг, туку Магда Шпонарова, слугинката во домот на Долежанови. Изреволтираната толпа народ ја нападна на сред плоштадот и ќе спроведеа егзекуција над несреќната работничка, да не беше интервенцијата на татко ѝ, општо почитуван и сакан бранител на јавното добро, како и на полицијата, кој ја спаси девојката од одмаздата на разбеснетиот цган.

Многу строго и детално спроведената истрага не укажа на вина на обвинетата; истражниот судија само заклучи, на општо чудење, врз основа на иска-

зите на сведоците и обвинетата дека во текот на неполна година на нејзина служба во градот се случиле повеќе од сто пожари, и тоа главно само во домовите на нејзините работодавци. Освен тоа, беше потврден карактеристичниот факт во врска со однесувањето на Шпонарова за време на сомнителните пожари: во педесетина случаи од стотите била пронајдена погасењето на огнот во несвесна состојба, речиси каталептична, обично во внатрешноста на домот кој ѝ подлегнал на стихијата. И тоа беше сè. Докази за директна вина обвинителите не успеаја да поднесат ниту во еден случај; ни еднаш никој ја немаше фатено на дело. Се разбира, за какво било потпалување, се чини, не можеше да станува збор, бидејќи, како што произлегуваше од исказите на очевидците и на оштетените, девојката од моментот на избувнувањето на пожарот, па сè до гаснењето, останувала небаре во транс и не се помрднувала од место; згора на тоа, оганот и не избувнал во нејзина непосредна близина, ами обично на извесна оддалеченост, на пример, во другата или во третата соба.

Неколку лекари вештаци, кои покажаа жива заинтересираност за оваа работа, по деталниот преглед на Магда потврдија дека е аномално суштество во кое надвладуваат потсвесните моќи, склона на каталепсија, па дури и на месечарење.

И конечно беше донесена ослободителна пресуда; но неофицијално судот му советуваше на наредникот да не ја праќа веќе ќерката на работа, и тоа поради вознемиреноста на јавноста, која решително беше против Магда. Оттогаш Шпонарова, наречена Црвената Магда, и покрај ослободителната пресуда, на некој начин беше сметана за потпалувачка и вештерка, на која сите ѝ се тргаа од патот, плашејќи се да ја пуштат да им го премине прагот од домот.

Измачениот татко ја испрати во далечен крај, кај роднините на село, во надеж дека по некое време ќе може да се врати, кога ќе се подизбрише сеќавањето на катастрофите, а населението ќе се смири и ќе ја заборава Црвената Магда.

Некако помина две години на село, не давајќи никаков абер за себе. Одеднаш, пред три недели, неочекувано се врати во градот, побледа отколку обично, со пропаднати образи и траги од солзи во зацрвенетите очи. На прашањата одговараше безволно, очигледно принудувајќи се, и само запнуваше да работи, не сакајќи да му биде на товар на татка си во домот. На крајот, тој попушти на жестоките молења и, иако со тешко срце, ѝ среди место во домот на богатиот трговец Духњиц на Млинарската улица. Девојката таму го зазеде местото на слугинка и веќе една недела со полет ги извршуваше обврските.

Во градот, појавувањето на Црвената Магда помина некако без емоции и се чинеше дека никој не обрнати внимание на тоа. Но Пјотр Шпонар многу се јадеше околу тој повраток и со секој ден очекуваше лоши вести. Оти и покрај пресудата на властите, и покрај јасните негирања од устата на самата Магда, не веруваше во нејзината невиност; некаде длабоко, на самото дно на душата, тлееше убеденоста дека сè што зборуваат луѓето за неа е страшна и тажна вистина. Тој, татко и наредник на противпожарната служба во една личност, би можел нешто да каже за тоа – тој, кој со сопствени раце ги гасеше сите пожари по ред, кои јавноста ги поврзуваше на таинствен начин со неговата Магда. Имаше време веќе детално да ги распознае сите нивни придружни симптоми и темелно да ги преиспита; ги разликуваше со некое индивидуално, својствено сетило од другите „обични“, кои исто така ги имаше видено безброј пати. Не стаса залудно до рангот наредник и

беше сметан за првокласен пожарникар. Да го прашаа на исповед: „Нареднику на пожарната, Пјотр Шпонар – дали е твојата ќерка виновна?“, ќе одговореше дека не е, доколку се работи за нејзината сопствена совест и целосната човечка свест. Но да го прашаше некој дали верува во безусловната невиност на Магда, ќе одрече-ше исто толку решително.

Сепак, најмногу го болеше што тоа беше токму неговата ќерка, неговата крв. Во тоа тлееше некаква болна иронија, што неговото родено дете, се чини, околу себе ја создава оваа разорувачка сила, што тој толку години наназад жолчно ја сотруваше. Понекогаш му паѓаше на ум дека можеби токму поради таа упорност, со која се бореше со огнот, го стасала казната; можеби окрутната стихија му се одмаздуваше на ваков начин? Којзнае. Шпонар се јадеше и многу страдаше.

Па, еве и сега, во овој доцен ноќен час, паничните мисли не му даваа мира, нишајќи се како сениште под неговиот череп.

Тешко се крена од миндерот и за да го избрка со нешто мачното привидение, почна да го прегледува правилникот за итно дејствување, исечен и залепен на сидот. Но и тоа, очигледно, наскоро му стана мачно, бидејќи од здодевност се сврте кон таблата за наредби и со кредата фати да црта некаква карикатура.

Одеднаш низ тишината се разнесе звукот на свончето: три остри, продорни бодежи. Противпожарните автомати се разиграа.

Во стражарницата настана нагла раздвиженост, крај прозорците во нервозна брзаница се провлекуваа некакви фигури. Шпонар со забрзано срцебиење ги студираше стрелките на автоматот. Секој миг му носеше нови детали, прецизни до минута, до секунда. Стражарот ги прикова очите во светкавата, платинеста пло-

ча, но веднаш повторно ги затвори. Како комарџија, кој несигурен во картата, долго ја држи под раката, пред да ја сврти, па за миг погодува – така и пожарникарот панично ги подзатвори очите и се плашеше да ѝ погледне в очи на вистината. Конечно ги отвори впивајќи го гладниот поглед во апаратот. Таму веќе беше готов одговорот; компактен, јасен, безмилосен.

„Пожар! Деветти реон. Кожари. Млинарска.“

Шпонар се затетерави и пребледна. Претчувството не го излажа. Да – таму беше – со сигурност! А каде, ако не таму? Несомнено гореше кај Духовњицови! Огненото измачување почнуваше одново. Веќе во третата недела од службата! Меѓава од болка и револт за миг го кутна кон земјата. Но се созеде. Немаше време за мислење; требаше да се дејствува, да се издаваат наредби, да се застане на чело.

Веќе трубата свиреше за аларм повикувајќи на итност, веќе пожарникарите, кои до пред малку дремеа, забрзано ги запашуваа ремените, ги ставаа шлемовите, ги префрлаа преку рамо клопчињата јажиња и конопи за спасување.

Наредникот истрча од стражарницата во дворот. Тука под столбот и во магацинот веќе вриеше од трескавични подготовки за јуриш. Низ широко отворената порта се изнесуваа од складиштето неколку шмркови, замина противпожарната кола и две заштитни маски на исклучително располагање на персоналот. Во блесокот на рефлекторите светкаа на главите металните шлемови, се палеа студените светла во сечилата од секирите.

Шпонар, веќе спокоен и стабилизирани, издаваше наредби. Гласно одекнуваше во дворот неговиот рамен, сигурен, машки глас.

„Вентилите се во ред?“, во еден момент го дофрли прашањето.

Пар послушни раце се вдадоа во трк кон цилиндрите на шмрковите и направија проба.

„Господине наредник, пријавувам дека вентилите функционираат“, го соопшти резултатот еден од пожарникарите.

„Добро. Еј, момци!“, викна, заземајќи го местото на една од колите, „време е да го подбереме патот! Со Господ напред!“

Во воздухот затрепери отсечниот рамен сигнал на трубата, на обете страни отскокнаа крилата на портата и низ вревата на пожарникарските топови, во крвавата светлина на запалените факли јурнаа колите во тишината на улиците: на чело иташе во полудено темпо пожарникарската кола, зад него друга, наежена од ребрата на скалите, вилите, чеканите и метлите, со голем резервоар вода во средината, а по него две коли со шмркови од типот „Матадор“, и на крајот патнички автомобил со персоналот под водство на наредникот...

Беше три часот наутро, глува, ноемвриска ноќ. Силен ветар излетуваше од клисурите на улиците и ќорсокаците и в очи втурнуваше цели грстови пепел, струготинки и прав од калдрмата. Однекаде, од градините, летаа пожелтени есенски лисја и со засушено шушкање се тркалаа по плочниците...

Ги поминаа Алеите, свртеа на Светојанска. Оддалеку, над кулите на парохиската црква, се гледаа пламените на пожарот. На прозорците се појавуваа исплашени глави, на портите поспани чувари; на плоштадите почнаа да се собираат групички луѓе.

А во празните улици, издолжени од редовите фенери, се втурнуваа калеми од остри, пискливи звуци, одзивите на пожарникарските топови, металниот глас на трубата со рамен тон.

„Пожар! Пожар!“

Стасуваа на плоштадот Св. Дух. Од над контурите на куќите се извишуваа во небото крвави млазеви оган, се виеше чад во црни, траурни споеви. Во воздухот се чувствуваше веќе смртеата на изгорено, се слушаше сè поголемата врева од луѓе...

Го одминаа плоштадот, со брзина на стрела ја опкружија зградата на поштата и во бесна фурија се втурнаа во влезот на Млинарска. Тука, на дното од улицата, од левата страна, погледот го приковуваше заканувачката убавина на пожарот. Гореше трикатната куќа на трговецот Духњиц. Огнот, избувнат на височина на првиот кат, непрекинато разгоруван од дувањето на есенскиот ветар, за петнаесет минути ги зафати повисоките катови и веќе посегаше по приземјето со пурпурниот појас. И покрај тоа што беше ноќ, наоколу беше светло како ден. Сред викотниците на луѓето и тресокот на пламенот се втурна пожарната на големиот сквер пред куќата, кој во тој момент беше опсипан со илјадници искри. Ги прими пеколна врева и лелеци. На улицата, покрај куќата, лежеа купишта покуќнина, исфрлена од собите, цели планини од сандаци, шкафови, килими во здивен хаос од безредие.

Пожарот избувнал толку неочекувано и се проширил толку брзо, што многу луѓе едвај успеале да избегаат, само по долна облека. На другите патот им го пресекле пламените јазици кои избувнуваа од долните катови, па останале во запалената куќа чекајќи ја помошта од пожарникарите. На секој миг се појавуваа на прозорците побледените лица на несреќниците, залудно молејќи за помош, која не доаѓаше. Една жена, доведена до очај од чекање, се фрли од вториот кат на калдрмата и на место загина. Во тој критичен момент пристигнаа пожарникарите. За миг беше отстранета рајата од улицата и беше поставено пожарникарско

црево од куката до брегот на соседната река. Пред да соберат гумените цицалки доволно количество вода во резервоарот, својата работа ја започнаа силните боци за гаснење. Вредните „Ресе“ и „Матадор“, жестоко засилувани со рачни хидрофори, нападнаа со млазови вода врз огништето на пожарот: првиот кат и приземјето. Истовремено, до сидот беа прицврстени пет скали на расклопување и два контејнера со вода. Кревајќи го со десната рака високо нагоре динамото на шмркот, прв на скалилата се искачи наредникот Шпонар.

„По мене, момци!“, со громок глас ги охрабри другарите.

Шестмина пожарникари, поведени од неговиот пример, почнаа да се качуваат по скалите кон загрозените катови; зад нив, по трагата им ползеа угоре цревата за прскање, прицврстувани по пат со врвки од партали и со летви. Кога стигна до нивото на првиот кат, Шпонар пушти моќен, концентриран млаз вода во станот отспротива, во кој кружеа густи облаци од оган и чад. Црвениот вртеж за момент се повлече негде во длабочината, откривајќи ја внатрешноста на собата до половина соголена од мебел.

„Оттука веројатно веќе избегале“, донесе брз заклучок. И им ја препушти грижата за првиот кат на двајцата другари, кои во меѓувреме го стасаа.

Бидејќи скалилата не одеа повисоко, се прицврсти со метална алка за претпоследната летва на ниво на појасот, ја фати одоздола кукестата скала што му ја подаде колегата со двете раце и откако ја крена високо нагоре, над главата, вчас со свиените краеви ја закачи за прозорецот на вториот кат. По изведувањето на маневрот, со неверојатна вештина и пргавост почна да се качува по скалилата вадејќи го со десната рака секирчето од појасот.

Пламенот, откако ги голтна опустошените две долни нивоа, веќе со крвавата грива посегнуваше по третото; долгите, жешки јазици веќе ги подлизнуваа балконите и тремовите на вториот кат, црвените журки веќе се пикаа низ вратата и прозорците. Се пронесе пукот на кршење прозорци измешан со човечки крик.

На еден од балконите се збиле на купче петнаесетина станари, засолнувајќи се со рацете од жарот што веќе одблиску ги загрозуваше.

Во тој момент наредникот стигна до платформата на вториот кат. Со потег брз како мисла ја подаде раката кон жената што најблиску до него стоеше со развеана коса од ветрот, лесно ја крена преку оградата од балконот и му ја предаде на другарот што стоеше пониско, па тој ја однесе долу додека таа му се онесвестуваше на раце.

„Ќебето за спасување!“ , командуваше Шпонар гледајќи дека купчето на балконот се зголемува и огнот веќе се пробил внатре.

Откако на тој начин спаси уште неколку луѓе, остатокот им го довери на колегите, оставајќи си ја за себе најтешката задача во внатрешноста на запалената куќа. На главата ја поднамести маската за чад, ја откачи металната алка и ја пречекори последната летва од скалата, па скокна низ прозорецот внатре. По него се протна и подмолниот пламен.

Започна јуначкото дело на пожарникарот. Како нуркач на дно од море, се фрлаше Шпонар на сите страни во трескавично барање, ги претрчуваше собите, ги прегледуваше одделените, раскошно уредени будоари, во нервозен од ги преминуваше неодамна напуштените спални. Во еден момент се сопна од некакво тело што лежеше на подот. Се наведна, го крена и низ облаците задушувачки чад го сврте кон прозорецот. Тука, за среќа, најде еден од

пожарникарите и му го предаде својот товар: прекрасно, можеби десетгодишно, девојче.

„За двата последни ката да се прикачат вреќи за евакуација!“, ја издаде наредбата на збогување, самиот враќајќи се во внатрешноста на страничното крило.

Во тој момент победничкиот пожар завладеа со левиот дел од вториот кат и со разгорената лава се пикаше во самиот центар. Наредникот се сврте за момент, за да види како тесниот пурпурен врат на пламенот се извива од некаква ниша. Повлече воздух во ноздрите и тогаш го почувствува толку добро познатиот мирис на нејзината коса.

Не беше првпат да се сретне со таа миризба за време на пожарите: пламенот мирисаше на мајчина душица и лисја од орев – со мирис на истите есенции со кои Магда со толкаво задоволство ја миеше својата долга, црна коса.

Немаше сомнение: тоа беше нејзин пожар.

Како гонет од некоја фурија, се фрли во тесниот ходник десно, од каде допираше до него стенкање. Но на неговиот крај патот му го препречи едно црвено сениште на девојка. Беше нечовечки висока, некако циновска, чудовишна и мавташе со една огнена мешунка в раце.

Се засолни од неа со раката испружена пред него и со цело тело треперејќи од страв ја праша со зарипнат глас:

„Што сакаш од мене?“

Како одговор на тоа, на устата ѝ заигра една окрутна насмевка и истече во огнен поток по пламените образи. Ја крена својата огнена мешунка и го препречи патот со неа.

„Тргни се!“, викна избекумен од страв и гнев.
„Тргни се, Магда!“

Па помина низ неа како низ пурпурна магла. Нешто толку страшно го запече по рацете и вратот што засаска од болка. Но се проби.

Во следниот момент веќе изнесуваше на раце некаква старица, па расчекорен на прозорецот му ја подаваше спасената на еден од пожарникарите на скалите.

Во меѓувреме, другите ги спуштаа станарите надолу на ќебињата или послоните, особено мажите, на седечници, набрзина заврзани од јажиња и конопи; неколкумина похрабри скокнаа директно долу на распосланите мрежи. Остана уште последниот кат. И покрај напорите на пожарникарите, пожарот поттикнуван од пеколниот ветар веќе завладеа со целата куќа и триумфално досегаше над покровот.

Шпонар се двоеше и троеше. Насекаде го имаше. Како демон на спасот се фрлаше во најголемиот оган, со безграничен презир кон животот надвиснуваше над провалијата, како акробат се колебаше секој момент помеѓу небото и земјата. На сопствени раце од пламенот изнесе дваесетмина луѓе, им го спаси животот од опасност на двајца колеги, им го обезбеди враќањето на неколкумина други. Но постојано, без прекин го прогонуваше сеништето на црвената девојка, го надразнуваше миризбата на нејзината огнена коса. Ту ќе се појавеше нејзиното лице од маглината на чадот, ту ќе се преместеше нејзината крвава појава на заднината од тремот што се уриваше надолу, ту ќе се развееја во лепеца од искри нејзините пеколни плетенки.

Тој не обрнуваше внимание на ништо и вооружан со челикот на железната волја јуначки ја извршуваше својата обврска. Додека не дојде моментот на најстрашното искушение.

За спасување на куќата веќе не можеше да стане збор; гламни од гредите на повисоките катови се

струполуваа со тресок долу, таваните, издупчени како решета, се уриваа во заглушувачко крцкање. Мал грст станари од третиот кат се собраа на еден од прозорците во десното крило кое не беше сосема зафатено од пожарот: двајца старци, некаков болен инвалид и млада мајка со бебе на градите.

Наеднаш се разнесе грчевит крик на жената од прозорецот. Кутрата, придржувајќи го со левата рака расплаканото дете, покажуваше со другата како зад неа се приближува со страшна брзина еден пламен котел од внатрешноста на собата. Нагризувачкиот чад во жолти, извиткани туфни за момент ја прекри трагичната група.

Кога малку подоцна ветрот ја дувна таа задушлива прекривка, Шпонар здогледа една слика што ја замрзнуваше крвта во жилите.

Низ прозорецот се подала како змија Црвената Магда и со својот огнен жегол се обидувааше да ја запали веќе откопчаната вреќа за евакуација. Сатанска насмевка се вееше на усните од девојката, пеколна радост го осветлуваше лицето опкружено со жарта што ја расфрлаше косата. Отровниот жегол само што не го дофатил платното...

„Исусе Господи и Пресвета Богородице!“, простенка Шпонар. „Губи се, страшило едно!“

Па, правејќи знак на крст во воздухот, замавна во неа со секирчето.

Сечилото ја погоди в чело. Се разнесе ужасно квичење и долго, развлечено завивање.

Црвеното сениште брзо се повлече во внатрешноста на куќата и потона без трага.

Наредникот помина со раката по челото и погледна наоколу со избекумен поглед. Одеднаш нешто се скрши во него; веќе немаше сила. Другарите го додржаа да не падне.

Пожарот како нагло да подзагаси, се згрчи, се повлекуваше; шмрковите конечно надвјасаа. Низ дождот вода што нивните челюсти ја раздробуваа спокојно, веќе ги спуштија долу и последните станари.

Небото стануваше сиво кога смртно уморни, црни од чад и саѓа, пожарникарите се симнаа од скалите на улица. Со затетеравен чекор нивната поворка ја затвораше наредникот Пјотр Шпонар...

Наеднаш чу некакви извици. Од толпата собрана крај изгорената куќа неочекувано се слушна страшниот прекар:

„Црвената Магда! Црвената Магда!“

Махинално се фрли меѓу луѓето.

„Направете пат! Направете пат! Тоа е татко ѝ!“

И се направи еден долг, мачен шпалир сè до јагленосаната влезна врата на куќата.

Пожарникарот го помина како пијан овој шпалир, бичуван од погледите, па несвесно сврте лево, во некакво мало одајче, за чудо останатото недопрено од пожарот. Тука, во кошот, на едно бедно легло во локва крв го здогледа трупот на својата ќерка; од окрутно разбиениот череп се цедеше црна, веќе подзасирена крв.